

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom:
„Koroški Slovenec“,
Lidová knihtiskárna,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Anton Machát, Wien V.,
Margaretenplatz 7.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane celoletno: K 100—
polletno: K 50—
četrletno: K 25—
Za Jugoslavijo
celoletno: 15 Din.
polletno: 8 „
četrletno: 4 „

Leto I.

Dunaj, 15. junija 1921.

Št. 13.

Koroški Slovenci!

Volileci!

Leta 1914. smo morali postaviti zadnjega moža. Nihče ni smel manjkati!
Leta 1918. so nam odrekli domovinsko pravico na naši rodni zemlji.
Volilna pravica, ki nam je edino še ostala, Vas kliče na volišče!
Vaša narodna čast zahteva, da se je poslužite in volite vsi do zadnjega!

Koroško slovensko stranko!

Kdor ne gre voliti, podpira nasprotnika!

Naši kandidati so:

Kandidati v narodno skupščino:

1. Vošpernik Janez, posestnik v Podravljah.
2. Aichholzer Franc, učitelj v Ločah.
3. Gastl Anton, posestnik v Štebnu pri Beljaku.
4. Kraiger Ferdo, posestnik v Štebnu v Podjunj.

Deželni zbor za Zg. Koroško:

1. Vošpernik Janez, posestnik v Podravljah.
2. Gastl Anton, posestnik v Štebnu pri Beljaku.
3. Gröblacher Vinko, trgovec v Diešćicah.
4. Kriegl Franc, posestnik, Zahome.
5. Rauter Vinko, poljedelec, Mele pri Brdu.

Celovec, dne 27. majnika 1921.

Deželni zbor za Sp. Koroško:

1. Kraiger Ferdo, posestnik v Štebnu v Podjunj.
2. Dr. Franc Mischitz, profesor v Borovljah.
3. Poljane Vinko, župnik v Škocijanu.
4. Grill Anton, posestnik v Plaznici, obč. Bela.
5. Čarf Jurij, kolarski mojster v Velikoveu.
6. Šlajher Miha, posestnik v Logavasí.
7. Breznik Štefan, gostilničar v Pliberku.
8. Nedved Janez, posestnik v Krčanjah pri Grebinju.
9. Wertič Valentin, puškar v Borovljah.
10. Prosekar Matija, posestnik na Plešiveu pri Kotmaravasí.

Vodstvo „Koroške slovenske stranke“.

Glasovnice „Koroške slovenske stranke“ se dobijo vsak čas v strankini pisarni v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26/1 (Mohorjeva pisarna) tudi na dan volitev. Na razpolago bojo v večji množini tudi okrožnim tajnikom.

Vodstvo „Koroške slovenske stranke“.

Koroški Slovenci, volilci! Glasujte 19. junija 1921

sklenjeno za

»Koroško slovensko stranko«

ki najboljše pozna Vaše potrebe in je edina v stanju zastopati Vaše narodne, gospodarske in kulturne koristi.

Kdor ne gre volit, podpira nasprotnike!

Ponesrečeni napadi.

Napad krščansko-socijalnega lista „Deutsches Volksblatt“ z dne 25. maja t. l. na zблиžanje med Čehi in Slovenci v Avstriji, na katero smo na kratko odgovorili že v zadnji številki, so zavrnili tudi Čehi najenergičneje. „Dělnické Listy“ na Dunaju so prinesle dne 3. t. m. oster članek proti omenjenemu članku „Volksblatta“, v katerem povdarjajo nesmisel, ki se jasno kaže v tem članku, ko na eni strani zlobno pravi, da češko gibanje v Avstriji vidno peša in češki listi v Avstriji le s težavo izhajajo, na drugi strani pa očita Čehom, da pomagajo z denarnimi sredstvi avstrijskim Slovincem. Kako naj pomagata tisti, ki sam peša in le s težavo vzdržuje svoj tisk, drugemu in to celo z denarjem? Tudi „českoslovaški narodni odbor“ na Dunaju se je bavil s tem napadom „Volksblatta“. V svoji seji dne 2. t. m. je enodušno sklenil protest proti takim napadom na českoslovaške in slovenske narodne delavce v Avstriji. Pri tej priliki pošilja slovenskim bratcem na Koroškem zagotovitev svoje bratske zvestobe in jim želi pri bližnjih volitvah popolni uspeh. — Čehi in Slovenci v Avstriji so v enako težavnem položaju in navezani drug na drugega. Že sedaj je jasno, da ne bodo dosegli taki in enaki napadi, kakor jih prinašajo nemški listi, svojega namena, ampak bodo imeli popolnoma nenameravani uspeh: zблиžanje med Čehi in Slovenci v Avstriji bodo samo še bolj povspeševali, a da bi zasejali med slovensko ljudstvo in slovenske izobražence na Koroškem nezaupanje in razdor, tega pa Nemci nikoli ne bodo dosegli. Slovenski izobraženci so skoro brez izjeme vsi kmetijskega pokolenja, česar se tudi zavedajo in na kar so posebno ponosni, zato sočustvujejo s svojim ljudstvom in ne morejo priti ž njim v nasprotje, ker želijo samo dobrobit svojega ljudstva, in nihče bolj tega ne ve, kakor slovensko koroško ljudstvo. Za to bodo omenjenim slični poskusi in napadi dosegli samo eno: da se bo edinstvo in sloga med slovenskim ljudstvom in slovenskim izobraženstvom na Koroškem, če je to sploh še v višji meri mogoče, samo še povečala in utrdila. —

Koroški Slovenci, možje in žene, fantje in dekleta! Na dan volitev imate najlepšo priliko, da zavrnete z glasovnico v roki te zlobne napade naših nasprotnikov. Zato glasujte v nedeljo dne 19. t. m. vsi, ki čutite slovensko za „Koroško slovensko stranko!“

Kaj je treba vedeti volilcem!

1. Čas in kraj volitve. Volitve v deželni zbor koroški in narodno skupščino na Dunaju se vršijo

v nedeljo dne 19. junija t. l.

na voliščih in v času (od jutra do večera), kakor so to določile volilne oblasti in mora biti javno razglašeno.

2. Listine, ki jih je treba vzeti seboj na volišče, so:

- glasovnica „Koroške slovenske stranke“;
- legitimacija, katera je neobhodno potrebna samo za volilce, od katerih se ve, da jih najmanj polovica občinske volilne komisije ne pozna.
- Glasovnice „Koroške slovenske stranke“ imajo znano obliko in vsebino.
- Kot legitimacija zadostuje krstni list, domovnica, potni list, tobačni list i. t. d.

5. Volilec, ki stopi v volilni lokal, pove svoje ime, bivališče in hišno številko (ako zahteva volilna oblast, se tudi izkaže s kako pod točko 4 navedeno listino), nakar dobi od predsednika ovitek (kuverto). Potem se poda v celico (zagrajeni prostor), kjer od drugih neopažen vloži prepognjeno glasovnico (torej oba listka, ne da bi jih pretrgal) v kuverto, izstopi in zaprto kuverto odda volilni komisiji.

S tem je volitev končana.

VOLIVCI! VOLIVKE! Ko pojdete dne 19. junija volit, ne pozabite, da so te volitve plebiscit za „Koroško slovensko stranko“.

⊗ TEDENSKI PREGLED ⊗

Avstrija.

Sanacija avstrijske države. Državni dopisni urad naznanja: Avstrijska vlada je obveščena, da je finančni odbor Zveze narodov končal predpripravno delo za sanacijo Avstrije. Podrobno poročilo finančnega komiteja bo objavljeno na Dunaju prihodnje dni. Iz poročila je razvidno, da so potrebni pogoji za izvedbo sanacijske akcije zagotovljeni. Kakor je znano, gre tukaj za to, da bi se zavezniške vlade odrekle zastavnim pravicam na najmanj 20 let in da bi imela posojila, ki jih bo vzela Avstrija v prvih 5 letih pri finančnem odboru Zveze narodov, prednost pred ukinjenimi zastavnimi pravicami zavezniških držav.

Vladna kriza. Dasiravno je avstrijska vlada že pred dvema tednoma odstopila, se še dosedaj ni posrečilo rešiti vladne krize. Pogajanja med krščanskimi socijalci in velenemci se nadaljujejo. Velenemci želijo nepolitično vlado strokovnjakov, v kateri bi imeli oni in krščanski socijalci po enega ministra brez portfeja. Krščanskim socijalcem pa predlog ne prija. Vsekakor se zdi, da bo vladna kriza v kratkem rešena.

Trianonska mirovna pogodba. V francoskem parlamentu v Parizu so sedaj ratificirali trianonsko pogodbo, vsled česar se bodo morale v njej nahajajoče se določbe glede državnih mej Ogerske izvršiti. Radi tega bodo morali Ogrji Avstriji odstopiti Zapadno Ogersko, Jugoslavija pa bo morali izprazniti nekatere kraje, ktere ima še zasedene, ki pa na podlagi trianonske pogodbe pripadajo Avstriji. Ogrji pa se z vso trdovratnostjo branijo, Zapadno Ogersko izročiti Avstriji. Kakor vse kaže, bo rešitev tega vprašanja zelo, zelo trd oreh.

Glasovanje za priklopitev Avstrije k Nemčiji se na Štajerskem bržkone ne bo vršilo 3. julija, kakor je to bil že sklenil štajerski deželni zbor, ker so socijalni demokratje predpriprave za izvršitev tega sklepa z obstrukcijo preprečili. Radi tega se še tudi ne da v trenutku povedati, kako bo rešena kriza v naši vladi avstrijski.

PODLISTEK

Ptičjak Šimen iz Borovljan.

(Nadaljevanje.)

Vendar pa se mora priznati, da je že tedaj marsikaj v tem oziru znal, česar njegovi sovrstniki niti oddaleč niso bili zmožni.

Ob Produ, potoku, ki prihajajoč iz Brodi, teče mimo Borovelj v Dravo, si je narezal s svojim ručičem „klepijem“, ktere ga si je znal že kolikor toliko dobro nabrusiti sam, srednje debelih bezgovih vej. Doma v drvarnici pa si je poiskal dve dobro ped dolgi, pravokotni deščici. Na vsakem oglu prve večje deščice je zvrtil z ročnim svedercem po eno luknjico, v vsako luknjico pa je vtaknil in močno pritrdil pol pedi dolg, dobro uglajen, tanek cvek. Potem je pomeril, kako dolga in široka je deščica, oziroma kako daleč je oddaljen cvek od cveka, ter je narezal iz bezgovih vej temu primerno dolge kose, vsakega na obeh straneh tik pred koncem zgoraj in spodaj obrezal toliko, da ga je lahko nataknil na dva cveka. Tako je z bezgovimi palicami po dva in dva cveka zvezal, istočasno spredaj in zadaj, potem pa levi in desni, in tako menjaje se do vrha enako dolgih cvekov. Drugo, manjšo deščico je ob robu prevrtal dvakrat, skozi luknji potegnili dve vrvi in z njima deščico privezal na zgornjo, po-

vprečno bezgovo vejico. Tako je bila „kajžica“ izgotovljena.

Ne še. S tako kajžico bi še ne mogel ujeti nobene sinice. Sredi v kajžico je še pritrdil cvek, ki pa je moral biti tako kratek, da se ga strešica, kadar je ležala vodoravno, pokrivajoč kajžico, ni dotikala; kajti če bi bil ta cvek predolg, bi strešica ne mogla kajžice popolnoma pokriti in bi sinica, tudi če bi bila že strešico podrla, še vedno mogla iz kajžice uiti. Zdaj si je moral torej šolar Šimen urediti še en kratek cvek, ktere ga je mogel na ravno omenjeni cvek nastaviti tako, da je z njim podprl poševno privzdignjeno strešico.

Če se mu je to vse delo po dolgem trudu posrečilo, je bil naš mladi ptičjak kaj vesel. V mislih si je že predstavljal, kako bo z lastno kajžico lovil sinice.

V jesenskem času, ko je Šimen začel sinice loviti s svojo kajžico, so bile že zrele buče. Vedel je, da gredo sinicam bučna semena posebno v slast. Pa tudi to je že bil opazil, da sinice rade tekajo okoli ajdovce.

Tako vzame ponosno kajžico pod pazduho, vtakne v žep nekaj bučnih zrn in spleza po lestvici, ki jo je bil že prej prislonil, na nizko jablano na koncu vrta. Med roglate veje je bil še prej naložil nekaj ajdovce; na njo dene zdaj svojo kajžico, jo odpre in nastavi. Iz žepa vzame bučno zrno in ga dene med oni cvek, ki je stal sredi kajžice, pritrjen na njena tla,

in med onega, ki je podpiral strešico, da je stala poševno, tako, da je bila kajžica odprta.

Tako je Šimen nastavljal kajžico sinicam, potem pa je odšel. Bil je nemiren in nestrno je čakal za deblom debele hruške, kdaj prilete s sosednjega vrta sinice.

Sinic se je priklatilo navadno več skupaj. Pomešane so bile tudi z drugimi pticami. Kak stržek ali palčič, kaka manj vredna penica, modre sinice in meniški — za vse te ptice Šimen ni bilo mar. Gledal je samo na sinice in čakal, kdaj skoči ktera v kajžico, jo podre in se vjame.

Sinici je bučno zrno nad vse. S svojim močnim kljunom izključe iz njega prav lahko njegovo jedro. Če zagleda sinica bučno zrno v kajžici, kako je vklebano med spodnjim navpičnim in zgornjim poševnim cvekom, podpirajočim strešico, tedaj ne traja dolgo; Nepredvidna in požrešna ptica skoči v kajžico, kavsne s kljunom bučno zrno, da bi ga odnesla; a kakor hitro izruje zrno, spodrsne zgornji cvek, ki podpira strešico, in strešica pade vsled lastne teže, pokrije kajžico — in sinica je ujeta.

Tako je lovil mladi ptičjak Šimen sinice s kajžico. Pa tudi z limanicami jih je znal že tedaj loviti. To je bilo prav lahko.

Limance, dve ali tri, je v taknil in pritrdil kamor je že bilo na vrtu. Na vsako limanico je prilepil po eno bučno zrno. Sinica, ho-

Nemčija.

Generalni štrajk na Bavarskem. Na Bavarskem je izbruhnil generalni štrajk, ker je bil od političnih nasprotnikov in iz političnih vzrokov umorjen socialnodemokratski poslanec Gareis. Ko se je vračal od nekega zborovanja proti domu, sta ga napadla dva moža, ga umorila s strelom iz revolverta ter nato pobegnili. Neki drugi socialistični poslanec, ki je bil pred kratkim na slični način napaden, se je še zamogel rešiti. Delavstvo je vsled teh napadov na njegove voditelje skrajno razburjeno in je začelo stavkati. Stavki se nameravajo pridružiti tudi železničarji. Ni izključeno, da pride na Nemškem radi teh dogodkov do večjih zapletitjav.

Razoroženje samoobrambnih čet na Bavarskem. Na podlagi ultimata, kterege je stavila ententa Nemčiji in kterege je Nemčija sprejela, morajo na Bavarskem močne, dobro oborožene samoobrambne čete, takozvane „Orgeš“ do zadnjega tega mesca razpustiti in razorožiti. Bavarska vlada se je tej zahtevi centralne vlade dolgo in trvdovratno protivila, konečno pa se je z ozirom na preteče represalije ali sankcije udala in sedaj se že vrši raspuščanje in razoroževanje imenovanih samoobrambnih čet „Orgeš“.

Gornja Šlezija. Kakor vse kaže, bodo za enkrat v Gornji Šleziji napravili tri pase ali cone: eno poljsko, eno nemško, vmes pa eno neutralno. To se kaže že sedaj, ko so se med Poljake in Nemce, ki si stoje sovražno nasproti, vrnile francoske, angleške in laške čete. Iz tega se da tudi sklepati, da bo pripadla poljska cona definitivno Poljski, nemška cona Nemčiji, o pripadnosti neutralne cone pa bodo sklepali še le pozneje. Vsekakor pa je jasno, da bo Zgornja Šlezija razdeljena.

Borba za Gornjo Šlezijo. Medzavezniška konferenca je izdelala načrt, po katerem bi se naj vpostavljal mir v Gornji Šleziji. Nemška samoobramba je razglasila, da ne more ubogati povelja k miru in zahteva, da bi tuje čete zapustile Gornjo Šlezijo in bile razorožene, dalje da bi se meje zaprle in da bi se postavila straža iz ljudi, ki se niso udeležili vstaje, konečno da bi bile nemške manjšine dovoljno čuvane, da bi se ne proglasila amnestija in da bi se industrijska podjetja vojaško zastražila. Pogajanja o teh zahtevah se nadaljujejo.

Razgovori med francoskim in nemškim finančnim ministrom. Francoski finančni minister Loucheur in nemški finančni minister Rathenau sta se sestala te dni v Wiesbadenu, da se razgovarjata o različnih finančnih vprašanjih. Po razgovorih je izjavil Loucheur časnikarjem, da ima Rathenau očitno najboljše namene in da hoče izpolniti antantne zahteve.

teč pozobati bučno zrno, je sedla na limanico in se je ujela.

Da bi jih pa hitreje speljal na limanice, postavil je v njih bližino kletko z že ujetimi sinicami. To je bil vabnik. Sinica v kletki, začuvši proste svoje tovarišice, jih je začela klicati in vabiti. Te so priletele, radovedno obkakovale kletko z ujetim ptičjem, pri tem opazile bučna zrna na limanicah, posedale na nje in se tako ujele.

Ujetih sinic Šimen ni deval v kletke, pustil jih je prosto po sobi letati, ali pa jih je imel v oknu, kamor jim je postavil majhno smrekico, da so se počutile kot v zelenem gozdu.

Nekoč se mu ujame v kajžico, ki jo je bil postavil sinicam, rudečerepi pogorelek. Ni ga bil posebno vesel. A vendar ga vzame in spusti v okno med sinice. Toda sinice so se neusmiljeno začele zaletavati v novega sostanovalca in bi reveža gotovo umorile, da ga jim ni Šimen pravočasno odvzel. To sovražnost sinic do drugih malih ptic, ki je šla včasih celo tako daleč, da so jim skušale izključiti možgane, je mladi ptičjak večkrat opazil; zato in ker so tudi že njega samega v palec ali kazalec, če je ktero ujetu nesel v roki domu, ugriznile, da je tekla kri, so se mu sinice kmalu zamerile in s časom je nehal, zalezovati jih s kajžico in limanicami.

Rad bi bil že tedaj ujel kako taščico. Taščice so lovili s „šlagalci“ ali z mrežami. A mladi Šimen ni imel ne šlagalca, ne mreže; sam

Zaupniki in volilci „Koroške slovenske stranke“!

Poskrbite vsem Vašim sorodnikom, prijateljem, prijateljicam in znancem, tudi takim, ki stanujejo izven občine ali okraja glasovnice „Koroške slovenske stranke“ in jim priporočajte, da volijo z nami.

Vsak glas šteje, najsi bo v katerikoli občini Koroške!

Rusija.

Glasovi o važnih spremembah v Rusiji. V zadnjem času se širijo vedno bolj glasovi, ki zatrjujejo, da se vršijo na Ruskem važne gospodarske spremembe. Ruski mogotci opuščajo namreč svoja komunistična načela in priznavajo zopet trgovino ter lastnino. Dočim so dosedaj boljševiki skušali kmeta prisiliti, vse pridelke, katerih ni mogel sam porabiti, oddati zastonj državi, ker so smatrali zemljo in delo za državno last, se je sedaj odločila vlada, da bo kmetu one pridelke, ki jih odda, plačala in da bo za one pridelke, ki presegajo množino, katera se mora oddati državi, pripustila svobodno trgovino. S tem so ruski mogotci opustili eno najvažnejših komunističnih načel. Samo posledica popuščanja v tej točki je pripuščanje male trgovine ter malega obrtništva. — Drugi važni korak popuščanja od komunističnih načel je sklepanje trgovskih pogodb z drugimi državami. Prva taka pogodba se je sklenila z Angleško, sledile so pogodbe z Nemčijo ter Ameriko.

Ruski komunizem v stiskah. Krasin omenja v razgovoru z dopisnikom pariškega „Petit Parisien“, da je ruska komunistična stranka popolnoma spremenila svojo dosedanjo taktiko in izdelala program, kateri ne odgovorja samo zunanje politični situaciji, ampak tudi gospodarskemu polomu na Ruskem. Po tem programu se bo skušalo doseči zaupanje ruskega kmeta in inozemskih kapitalistov. Sedanja uredba rekvizicije in omejevanja zasebne trgovine se bo nadomestila z naravnimi dajatvami. Od inozemstva pričakujejo na Ruskem pošiljanje industrijskih izdelkov in prihod tehnikov na Rusko. Inozemskim kapitalistom pa Rusija lahko nudi zlato, surovine in koncesije za pomoč. Na ta način upa priti sovjetska vlada iz sedanje stiske.

ŽENE IN DEKLETA! Ali veste, kako ste točne in kako se Vam mudi, kadar Vas čaka kofe! Bodite tako točne tudi dne 19. junija in ne pozabite, oddati glasovnico za „Koroško slovensko stranko“.

narediti pa si jih seveda ni znal, kajti to so razumeli samo odrasli možje in pa izurjeni ptičjaki. —

V tistih časih pa so taščicam „šlagele“ in mreže nastavljal ptičjaki ne le doma na vrtilih, ampak tudi po gozdovih, v grmovju, v Leščju na Doleh ali v grmovju ob Produ na Koblu.

Šimen se je rad potikal po grmovju, bodisi da si je rezal bezgove veje, bodisi da je zalezoval in poslušal različne ptice pevke, taščice, črnoglavke, kose ali slavce. Pri tem pa je ponovno naletel na kak „šlagalec“, ki je bil na razbrskani zemlji pod košatim grmom nastavljen, ali na kako mrežo, ktero, dasi deloma z listjem umetno pokrito, mu je razodeval rumeni, migajoči mol, ki naj bi privabil taščico, da ga ugrizne, s tem sproži mrežo in se tako ujame.

Dostikrat je Šimen skušal, narediti si „šlagele“, prosil je tudi, že tega in onega starega ptičjaka, da bi mu vsaj za en dan posodil mrežo, da pojde z njo lovit taščice v Resnik pod Šarbo, a vse zaman. In tako si je mislil, da greh ne bo prevelik. Pod Krumpeljem bregom na Dobravi naleti nekoč na „šlagele“, v kterege se je bila ravno ujela taščica. Za trenutek se spomni, koliko si je prizadeval, da bi si napravil sam svoj „šlagele“. Začne griziti nohte na prstih, ozre se par krat okoli sebe, če niso morebiti stari Krumpelj na hribu, potem pa vzame taščico in „šlagele“.

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Celovec. „Freie Stimmen“ poročajo pod naslovom „Kulturbild aus Slovenien“, da je v Košnici pri Celju zgorela neka hiša, ko je njen posestnik sedel mirno pred njo na klopi in prepeval, tega pa imenovani list do sedaj še ni zapisal v svojih predalih, koliko hiš in posestev da je pogorelo po plebiscitu na slovenskem Koroškem. Pritožuje se tudi, da hočejo menda v prihodnjem šolskem letu v Sloveniji vse srednje nemške šole in večinoma tudi ljudske nemške šole zapreti, ne črhne pa niti besedice o tem, da so na Koroškem že davno zaprli vse naše slovenske šole. List pravi tudi, da iz Slovenije izganjajo tuje, tja privadrane Nemce, popolnoma pa zamolči, koliko Slovencev je že bilo z njih rodne grude s Koroškega pregnanih, in kako strašno veliko je število onih Korošcev-Slovencev, katerim oblasti ne dajo dovoljenja, da bi se vrnili v svojo domovino. Naš list napadajo, češ da ga izdajamo s pomočjo jugoslovanskega denarja, dasiravno vejo, da je ta trditev bosa, sami pa nabirajo denar za Nemce v Jugoslaviji v Mežiški dolini in za Nemce v Italiji v Kanalski dolini.

Podgora. (Prepovedani kresovi.) Pred 14 dnevi je na višjih gorah v Karavankah bilo opaziti več kresov. Nekteri so rekli, da je to znamenje, da pridejo Jugoslavlani, drugi zopet, da so Karavanke definitivno meja. Tudi oblasti so bile radovedne in so ljudi zasliševale; v Svehah so menda tudi 4 Slovence aretirali in odpeljali v Borovlje. So pač vedno samo Slovenci krivi. Nam se le čudno zdi, da niso tudi krivi Slovenci, oziroma „die jugoslawische Besetzung“, da se je pri slovečem „Karavankenhofu“ velik del estrade pred hotelom podrl.

Kotmaravas. Na dan sv. Bešnjega telesa je bila pri pranjeju lepa udeležba občinstva. A seveda ni smelo biti, da bi šlo vse gladko in v miru. Tukajšna dekleta so se zmenila, katera ponese „Marijo“ ter so jo na predan primerno okinčale. Tik pred obhodom pa pridejo neke obče znana dekleta ter vzamejo in iztrgajo pripravljenim dekletom „Marijo“ iz rok ter so hotele tudi potrgati cvetje z nošal. To se vidi velika kultura, ob tako slovesni priliki kolnejo in zmerjajo brez najmanjšega povoda. Sicer je

Drugi dan proti večeru je že bil pod Šarbo. V kletki je bil vzlet s seboj taščico, kot vabnika, da mu privabi druge, zraven pa je imel nastavljen šlagele. Imel je srečo, ujel je taščico, s katero se je veselo vrnil domu.

Imel je torej dve taščici in „šlagele“. Toda vest mu ni dala miru in povedal je vse doma odkritosrečno. Staremu Krumpelju je moral vrniti „šlagele“ in taščico, drugo taščico je obdržal; njegov oče pa so uvideli, da nič ne pomaga, in dali so mu narediti nov „šlagele“, s katerim je lahko lovil taščice, kakor se mu je ljubilo.

Za ujete taščice je skrbel z vso skrbnostjo. Gledal je, da je kletka bila vedno čedna, voda vedno sveža, in da so taščice dobile, kar so jedle najrajši: mole, razsekljana jetra, košček v mleko pomočene pogače. Zato pa so te milovidne ptičice, ki so se kaj hitro privadile novim razmeram, svojemu mlademu gospodarju zgodaj ob jutranji zarji prepevale najmilejše napeve ali „viže“, pa tudi zvečer, da ni vedel, kdaj je zaspal.

Šimen pa se je tudi komaj zavedal, kako je to prišlo, da je naenkrat bilo šole konec. Takorekoč čez noč se je začel učiti za celinarja. Tedaj pa je prišel v dotiko s starejšimi ptičjaki in ni trajalo dolgo, pa je znal loviti z najrazličnejšimi lovilnimi sredstvi najraznovrstnejše, tudi najbolj previdne in najbolj premetene ptice. (Nadaljevanje sledi.)

navada, da nosijo Devico Marijo kotmirska dekleta, toda zakaj se niso pravočasno zmenile s cehmojstrom in jo potrebno okinčale? Človeku se stadi, ko vidi tako žalostna dejanja mladih deklet. Kam jadrano?

Borovlje. Volivno gibanje je pri nas v polnem tiru. Zlasti se pulijo za volivce socijalni demokratje s komunisti vred in pa velikonemci, ki so pri nas pa po največ slovenskega pokolenja, kar pa nič ne de. Pri Mikliču so imeli komunisti volivno zborovanje, kjer so se z navzočimi socijalisti pobotali v toliko, da so rekli, da obe stranki hočeta eno in isto, da pa to hočeta doseči po različnih potih, eni z mirnim razvojem, drugi pa s krvavo revolucijo. Pri Justu so imeli pod ovčarjevim predsedstvom zborovanje naši Velikonemci, ki pa so pri zborovanju ostali v manjšini nasproti socijalistom. Padale so tudi precej ostre besede, tako da so nekatere rekli, da so jim ljubši Srbi, kakor pa borovski socijalisti. Slovenska stranka ne priredi nobenega zborovanja, ker njeni pristaši tako in tako vejo, kako stvari stojijo in zakaj da gre. Njenim pristašem tudi ni treba ničesar razlagati, ker bodo itak vsi storili na dan volitev svojo dolžnost.

Sele. V nedeljo dne 5. t. m. smo imeli pri nas po dolgem času zborovanje v Mažijevi gostilni, ki je bilo zelo dobro obiskano, in ki bo tudi obrodilo, o tem smo trdno prepričani, obilo sadu, ki se pokaže na dan volitev dne 19. junija. Govornik je v svojem obširnem govoru obrazložil gospodarski, narodno-politični in kulturni program „Koroške slovenske stranke“ in je izrazil nado, da ostanejo vojniki naše stare selske trdnjave tudi v naprej nenremagljivi zmagovalci. Nam se je posebno dopadlo, da hoče stranka delati na to, da se vsi pašniki in planine odpro za našo živino in da se vendar enkrat popravi pot v Borovlje, kajti stanje te poti je naravnost kulturni škandal.

Brnca. (Društveno.) Slovensko tamburaško in pevsko društvo „Dobrač“ na Brnci je imelo v nedeljo dne 5. junija t. l. svoj redni občni zbor. Kot predsednik je bil izvoljen Janez Gallob pd. Markov, Brnca, kot tajnik Tomaž Gallob pd. Pecov, Gornji Breg, kot blagajnik Anton Weiser pd. Kocjankov, Žuželče in kot knjižničar Joško Gallob pd. Pecov, Gornji Breg. Koliko škode je trpelo naše društvo med svetovno vojno, ve vsak sam. Po večini so bili vsi naši izvršujoči člani v vojaških sukunjah stare Avstrije. Posledica tega je bila, da je delovanje društva skoraj popolnoma prenehalo. Igre so izostale, tamburica je prišla ob svoj obstoj, petje se radi pomanjkanja pevcev ni moglo razvijati dalje, kratkomalo, vsak nadaljni napredek in procvit društva je bil s tem onemogočen. Celih sedem let smo hirali za to boleznijo. Vsakomur mora biti jasno, da smo v tem času, kar se tiče prosvetnega dela, zelo zaostali. Zato je sedaj nujno potrebno in naša sveta dolžnost, da gremo z novo močjo in vemo zopet na delo. Pričeti moramo zopet s prireditvami domačih iger, z obnovljenjem tamburice in petja, kakor tudi s popolno preureditvijo domače knjižnice. Za vse to bo treba neumornega dela in veliko žrtev. Vse rojake, ki miajo v svoji posesti še od prejšnje knjižnice izposojene knjige, pozivljamo, da iste nemudoma vrnejo društvu. V splošnem pa pričakujemo, da se bo vsak zavedal svoje narodne dolžnosti ter po svojih močeh sodeloval in podpiral naše društvo. Le tako bo doseglo društvo svoj namen. Odbor.

Hodiše. Pri nas je imelo naše že dolgo let obstoječe pevsko in izobraževalno društvo „Zvezda“ svoj društveni harmonij, kateri je bil zadnji čas na razpolago cerkvenemu pevskemu zboru. Pred par tedni pa so vzeli naši nasprotniki harmonij našega pevškega društva ter ga dali novoustanovljenemu „Gesangsverein“. Harmonij so vzeli iz meznarije zapniki občine z asistenco dveh orožnikov ter brez dovoljenja odbornikov društva „Zvezde“. Ker je bil sklep društva, da se v slučaju razpusta daruje društveni harmonij cerkveni podružnici St. Miklavža, obsojamo to početje tem ogorčenejše, ker društvo še sploh ni razpuščeno ter ga tudi oblast ne more razpustiti, za kar nam jamči člen 66. senžermenske mirovne pogodbe. Pričakujemo, da se potrebo ukrene.

Otok ob Vrbskem jezeru. Na lepo nedeljo smo imeli mi Kotmirčani kakor po navadi procesijo na Otok ob Vrbskem jezeru, katere se je letos udeležilo izvanredno lepo stevilo ljudstva. Po cerkvenih obredih se je zbralo nekaj naših pri znani gostilni Ebner na Otoku. Ne čudimo se, da je tudi tu priliko porabil naš narodni odpadnik z lepim slovenskim imenom, razgrajal in zmerjal Slovence ter na ulici kričal za njimi žaljive stvari. Bili smo si že v skrbeh, da bi ta gospod ne postal hripav od napornega tuljenja. Ali hočejo naši nasprotniki doseči spravo in mir z nami na ta način, da napadajo naše na cesti z različnimi psovskami? Ali bi se ne mogle take osebe od oblasti poučiti? Ali oblasti nočejo videti počenjanje teh ljudi? Omenjenemu gospodu pa bi svetovali, da bi se dal malo poučiti o naših pravicah, ki jih moramo uživati po senžermenski pogodbi. Mi smo na Koroškem domačini in kot taki hočemo ostati na naši rojstni grudi. — Zaveden Slovenec.

Brdo ob Zili. V nedeljo, dne 12. t. m. je bila tukaj inštalacija našega novega župnika, ki je doma iz Bavarskega (rojen Nemeč); četudi zna slovenski, vendar ima vsako drugo nedeljo nemško pridigo in tudi veronauk poučuje v šoli nemški. Zdaj so dosegli naši nemški in nemčurski ljudje, kar so si že davno želeli, namreč nemškega župnika. Ali se jim bo posrečilo, nas uničiti ali ne, to bo pokazala še le bodočnost.

MOŽJE IN FANTJE! Ali se še spominjate, kako točno ste bili vsi na svojem mestu, ko so Vas l. 1914 poklicali k vojakom? Bodite tako točni tudi dne 19. junija, saj Vas kliče na volišče Vaša „Koroška slovenska stranka“.

GOSPODARSKI VESTNIK

O škodljivosti krmljenja z novim senom.

Marsikateri kmetovalec ne ve, da je mlado seno za živino škodljivo. Zato ne bo odveč, ako si predočimo škodljivi vpliv mladega sena. Sveže seno vsebuje mnogo izhlapljivih snovi (tako zvane amine, kisline, eterična olja in kumarin) poleg tega pa še veliko množino glivic. Vsak človek, kateri spi pod streho na mladem senu, vstane zjutraj ves omamljen, dobi glavobol in slab tek. Vzrok temu so vdihani strupeni plini od mladega sena. Starejše seno, iz katerega so vsi ti strupeni plini že izhlapeli, ne povzroča teh neprijetnih občutkov in vsakdo ve, da se na starem senu prijetno spi. Kakor vpliva mlado seno na človeka, vpliva še slabše na domače živali, katere so primorane jesti mlado seno. Pri konjih in govedih povzroča uživanje mladega sena koliko in preobilo pretakanje krvi v glavo, nepravilno utripanje srea, vročino in zvrženje. Ako smo seno slabo posušili, se v podstrošju močno ogreje in pravimo, da se seno poti ali pa — „švica“. Ravno v tem času se vrši oksidiranje ali fermentacija sena, med katero se škodljivi strupeni plini in kisline uničujejo. Zato je s krmljenjem mladega sena štiri do šest tednov počakati. Če ni drugega izhoda in se mora krmiti s svežim senom pred končanem oksidiranjem strupenih hlapov, potem ga lahko mešano s starim senom ali z rezanico. Posebno je svariti pred krmljenjem močno se potečega sena, katerega živina ne sme pod nobenim pogojem jesti. Strupen učinek potečega sena je tako močan, da prihaja tudi v mleko. Dr. F. Arnerrytsch opozarja na slučaj, da so otroci dobili po mleku mladega sena otročjo kolero (enteritis), katera je takoj prenehala, ko so krave dobile zopet staro seno. Vzrok tej bolezni je treba iskati v navzočnosti senenih glivic, katere pridejo iz mladega sena v mleko. Važno je omeniti, da tako mleko ni trpežno in da se da smetana težko pinjiti ali pa se sploh ne spinji. Iz teh raznih vzrokov je treba zaloge novega sena posebej vkladati in zapirati, da ne bi družina ali posli iz nevednosti ali hudobnosti nakrmili živino, katera pa zna vsled tega močno trpeti. Ker primanjkuje v tem času maj, junij, julij suhe krme in posli niso poučeni o škodljivosti svežega sena, mislijo celo, da ravnajo dobro, ako nakrmijo sestradano živino z mladim senom.

Cene tobačnih izdelkov se bodo zvišale.

Od 27. t. m. naprej bodo zvišane cene tobačnih izdelkov. Zvišane bodo:

1. Cene cigar: Grazioza od 30 K na 50 K, Regalia media od 20 na 40 K, havanske viržinke od 16 K na 30 K, trabuke od 12 na 18 K, kube od 7 na 10 K, brazilske viržinke od 5 na 8 K, kratke od 3 K na 4, 50 K, cigarilos od 2 K na 3 K.

2. Cene cigaret: Harum od 3 K 50 h na 6 K, Anubis 5 K, Jusuff 3 K, Azur K 1,50, egiptovske od K 2,50 na 3,50 K, dames od 1,50 na K 2,50, dame od 1 K na 1 K 50 h, ogrske od 40 v. na 60 v.

3. Cigaretni tobak: najfinejši turški od 120 K na 180 K, najfinejši turški od 80 K na 120 K, fini turški od 40 K na 60 K, fini hercegovinski od 24 K na 36 K.

4. Tobak za pipo: specialna mešanica od 16 K na 30 K, knaster od 14 na 25 K, holandski tobak za pipe od 10 K na 15 K; cena tirolskega tobaka za žvekanje se bo zvišala od 15 K na K 22,50 za 50 gramov in vorarlberškega od 10 K na 15 K za 50 gramov. Sliši se, da bodo dražje cigare proste in tudi nekatere vrste dragih cigaret in duhana proste; obenem se namerava zvišati rajonirana količina za 20 do 30%.

Valutno stanje v Curihu. (13./VI.) Dunaj 1,27½, avstrijska žigosana krona 0,95, Berlin 8,55, New York 597, Milan 29,45, Praga 8,20, Budapešta 2,30, Zagreb 4,15, Bukarešta 9,25, Varšava 0,47.

LIDOVA KNIHTISKARNA

SE PRIPOROČA ZA HITRO, OKUSNO IN CENO IZDELAVO VSAKOVRSNIH DRUŠTEVNIH, TRGOVINSKIH IN DRUGIH TISKOVIN, VABIL, OKLICEV I. T. D.

WIEN V., MARGARETENPLATZ 7

Francišek Čermák,

DUNAJ V.,
Mittersteig 23-16

priporoča svoj zavod
za izdelovanje

angleških in
dunajskih

pian in pianin

(klavirjev).
Tudi export!

Krijte svojo potrebo hlač v najcenejši trgovini

Shlačami Zavod za ljudsko obleko
Dunaj V.,
Reinprech s'orferstr. 50

ogel Arbeitergasse, postaja cestne železnice
6, 15, 61.

Največja izbira gotovih hlač v vsaki
kakovosti in ceni v vseh vzorcih v zalogi

Modne hlače, hlače za slabo vreme,
črne hlače, „bričes“ platnene hlače,
struks- in žamatne hlače, hlače za
deco in dečke.

Prosta prodaja za vsakega!

Pri sklicevanju na ta inserat 5% popusta